A Siroki díj (vándorserleg) eddigi tulajdonosai

l993 Péter Géza
l994 Ballagó Emánuel
l995 Virágh Dezső
l996 Laskay Sándor
l997 Vas Sándor
l998 Tóth Sándor
200l Lakó Antal
2002 Gere Géza
2004 Diószeghy Sándor
2005 Soós János
2006 (Dogosi Károly jelölt, elhalálozott)
2008 Makai Pál
2011 Pócsi Béla
2012 Pálinkás György
2013 Maróti Béla
2014 Paraszka János
2015 Lipták József
2016 Kerek László
2017 Kertész Dezső
2018 Gergácz Imre

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY

IDŐSZAKI KIADVÁNYA

29. SZÁM

2019 JANUÁR-MÁRCIUS

IMPRESSZUM

SIROKI ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY IDŐSZAKI KIADVÁNYA

MEGJELENIK : negyedévente

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: az alapítvány elnöke és kuratóriumi tagjai

A kuratórium elnöke: Varga Sándor
A kuratórium tagjai: Küzmös Csaba
Lakó Antal
Vajó Sándor
Virágh Dezső

LEVELEZÉSI CÍM: Varga Sándor Nyírtura, Rózsa u. 10. 4532

EMAIL CÍM: vargasa@freemail.hu

HONLAP: www.sirokialapitvany.hu

ADÓSZÁMUNK: 188044861-1-15

A kitörést követően a tojó és a tojó fióka hagyta el a fészket először. A hím fióka kicsit félénkebb volt, egy óra múltán ő is vette a bátorságot és követte testvérét. A szülők folyamatosan kínálták a fiókákat eledellel.

Remélhetőleg a 2019-es év is hasonlóan fog alakulni a párnál.

Tóth Péter

www.petibird.com

Nem is zavartam őket tovább a hallgatózásommal. Úgy voltam vele, ha van fióka, az előbb vagy utóbb úgy is ki kell hogy jöjjön. A tojó napra pontosan kiülte a fészket és hajnalban egy fél óra kopácsolás után kitörte a betapasztott odú bejáratát.
A szívem a torkomban dobogott, és vártam a többi kikukucskáló csőrt. De sajnos semmi sem történt. Hatalmas volt a csalódásom. Ezek után bele kellett törődnöm, hogy majd jövőre talán sikerülhet.
Következő év márciusában indítottam újra őket. Reggel és este kaptak friss gyümölcsöt, napos egereket és lárvákat. A gyümölcsöt beszórtam Deli Nature Breedel, Flórával, Vitaminoval és Calciummal. A Breedet naponta, a Vitaminot,Calciumot és Flórát minden 2. nap adagoltam.
A tojó 2018 április végén el is ült. Ekkor már nem aggódtam túlzottan, úgy voltam vele, ha sikerül, akkor sikerül, ha nem, akkor nem.
Mintegy 30 nap után hasonlóan ki volt dobva a fészekből a tojás héja, mint az előző évben. Viszont most átvizsgáltam a héjat és találtam benne megszáradt vért. Ettől kezdve, nap mint nap füleltem, hallok-e valamit odabentről. Körülbelül 14 nap elteltével hallottam az első igazi csipogást az odúból, amit nem akartam elhinni. A csipogás az idő múlásával egyre hangosabb és hangosabb volt, ahogy a szülők a fiókákat etették. Most már csak az volt a kérdés, hogy mennyi fióka van a fészekben? Néha sikerült befotóznom telefonnal, ám csak egy fiókát láttam. A másik mindig takarásban volt. Aztán egy nap sikerült olyan fotót készítenem, ahol látszott mindkét fióka. Mindeközben sikerült rászoktatni őket a főtt marha szívre is. Ezek után már csak a kirepülést vártam, na meg, hogy a fiókák egészségesek legyenek.

Tisztelt Madárbarát

Jelen lapszámmal a 8. évébe lépett kiadványunk. Alapítványunk kicsiny hírmondója szerény lehetőségeivel negyedévente nem csak az Alapítvánnyal kapcsolatos eseményekről, aktualitásokról ad tájékoztatást, de a maga módján igyekszik a hazai díszmadártenyésztés eredményeiről is beszámolni. Mára elértük azt, hogy nem csak a kuratórium „erőszakos” felkérése okán kapunk beszámolókat, hanem tenyésztők keresnek meg minket, hogy mindannyiunk örömére beavassanak különleges tenyésztői fogásaikba. Nagyon köszönjük ez irányú segítségüket.

És ha már a köszönetnyilvánításnál tartunk, köszönjük azoknak a madárbarátoknak a felajánlását, akik az elmúlt években adójuk 1%-át Alapítványunknak ajánlották fel. Köszönettel tartozunk továbbá azoknak az egyesületeknek is, akik ezen felül is támogatták Alapítványukat.
Ismét felhívjuk a figyelmet minden kedves madárbarátnak, hogy ebben az évben is ajánlják fel adójuk 1%-át akár Alapítványunknak, akár valamely más civil szervezetnek.

Az Alapítvány 2019-ben is várja a javaslatokat, ajánlásokat az idei év díjazottját illetően. A jelölések alapján a nyár végén az Alapítvány kuratóriuma választja ki azt a tenyésztőtársunkat, aki Siroki Zoltán szellemiségében, több évtizedes tenyésztői múlttal, tudását megosztva, tovább adva szolgálta, segítette a hazai díszmadártenyésztés fejlődését.

VÁLOGATÁS SIROKI ZOLTÁN ISMERETTERJESZTŐ ÍRÁSAIBÓL
29. RÉSZ

Szabad-e japáni sirálykákat dajkaszolgálatra felhasználni?

A „Díszmadártenyésztés" 1972. évi első számában nagy érdeklődéssel olvastam Vargha Béla tagtársunk közleményét, melynek címe: „A fiatalkori tapasztalatok hatása a párválasztásra a szövőpintyeknél".
Amit leírt, az megfelel a valóságnak, de némi kiegészítésre szorul. Tény, hogy a japáni sirálykával neveltetett másfajú díszpintyek gyakran alkalmatlanok a továbbszaporításra, mert a nevelőszülőkhöz vonzódnak és a sajátfajú partner iránt a leg csekélyebb érdeklődést sem mutatják. Ez kétségtelenül helytálló megfigyelés azonban elsősorban a zebrapinty-japáni sirálykа viszonylatra vonatkozik.

Ez a probléma (Ammendinst) állandó vita tárgyát képezi a Gefiederte Welt hasábjain, és a nyugatnémet tenyésztők nagyrésze a dajkamadár használata ellen harsog. A valóság mégis az, hogy amióta sirálykа van a világon, mindig igénybe vették szolgálatait és ez a jövőben is folytatódni fog és pedig fokozott mértékben.

No de kezdjük az elején a dolgot. Amint már említettem ez a sirálykа iránti vonzódás (Pragung) elsősorban a zebrapinty esetében áll fenn, a szerző kísérletei is erre a madárra és az ezüstcsőrűre vonatkoznak. De kérdem, mi szükség van arra, hogy akár zebrapintyet, akár ezüstcsőrűt sirálykával neveltessünk? Mindkét faj kitűnő költő, felnevelik a fiókáikat maguk is. Más a helyzet azonban akkor, ha nehezen költő díszpintyekről (pl. apácamadarak), különösképpen pedig ha nehezen beszerezhető, értékes madarakról van szó. Pl. Ausztráliában igen szigorú kiviteli tilalom lépett életbe. Még hullámos papagáj és zebrapinty exportálására sem adnak engedélyt. Ezért az ausztráliai díszpintyek jórésze fogságban tenyésztett állomány. Ausztráliából pedig nagyon szép, és aránylag könnyen költő fajok származnak (Gould amandina, hegyesfarkú amandina, álarcos amandina, gyémántpinty, nádipinty fajok stb.) Ne csodálkozzunk tehát azon, ha e fajok tenyésztésével nyugaton, de keleten is (japánok) sokan üzletszerűen foglalkoznak. A nagy és biztos eredmények elérésének egyik titka pedig a japáni sirálykа igénybevétele. Mióta Ausztráliából tilos a madárexport, az európai Gould állomány nagyrésze japánból származik, ahol annak tömeges tenyésztése folyik, és pedig kizárólag a japáni sirálykа segítségével. A japánból származó Gould tenyészanyag jórésze mind a Német Demokratikus Köztársaságban, mind nálunk, a sirálykа igénybevétele nélkül is tovább szaporodik. Ugyanaz áll a többi ausztráliai amandina fajra is.

Díszmadártenyésztés 1972

(Folytatjuk)

2013 őszén sikerült szereznem az egyik lengyel állatkertből egy példány egy éves hím madarat. Tervben volt, hogy hamarosan szerzek hozzá egy tojót is. Egy évig tartott, mire sikerült tojót találnom egy holland tenyésztőnél. Ez idő alatt gyakran megfordult a fejemben, hogy eladom a hímet, tojó hiányában.
2014 tavaszán, amint a tojó megérkezett, nem is késlekedtem sokáig, és össze is engedtem a két madarat.
A hím rögvest elfogadta a tojót, átugorva rajta kétszer, gyümölccsel kínálta. A tojó nyomban elfogadta a hímtől a felkínált eledelt.

2016 nyarán a pár érdeklődést mutatott a felkínált odú iránt. Nagy meglepődésemre, hozzáláttak betapasztani az odú bejáratát. A tapasztás nem tartott sokáig, egy idő után abba is maradt. Nem voltam elkeseredve, mivel még fiatalok voltak a madarak. Viszont nem állt semmilyen dokumentum rendelkezésemre, amiből tudást vagy tapasztalatot meríthetem volna tenyésztésükről. Közben arra is gondoltam, lehet, hogy a táplálék volt kevés ahhoz, hogy családot alapítsanak, hiszen érezhetik úgy, ha nincs elég táplálék, akkor nincs mivel felnevelni a fiókákat.

2017 áprilisában nagy meglepetésemre a pár intenzívebben járta az odút és hangosabbak is voltak az előző évhez képest. Az odú nyílását is intenzívebben tapasztották, a hím kívülről, a tojó pedig belülről.
Májusban lehűlt a levegő és a pár abbahagyta az építkezést. Ez egy kicsit rosszul esett nekem is, ekkor arra gondoltam, megismétlődik a tavalyi év. A jó idő visszatértével a pár aktivizálta magát. A tojó addig, amíg még kifért a nyíláson, a hímmel töltötte az éjszakát. Amikor már nem fért ki a betapasztott nyíláson, a napokat és heteket kénytelen volt bent tölteni az odúban.

Mivel nem szereltem az odúba kamerát, ezért semmit sem tudtam, hogy mikor rakja le a tojásokat, és mikortól kezd kotlani.
A kotlási idő 25 nap, kirepülési idő kb. 50 nap körül alakul e fajnál. Kirepülést követően a fiókákat még egy hónapig a szülők etetik és tanítják, irodalmi adatok szerint.

Körülbelül 35 nap múlva megtaláltam az odúból kidobott tojáshéjat. Ekkor nagyon megörültem, hiszen bizonyossá vált, hogy a tojásrakásig már eljutott a pár! Nap mint nap a felakasztott odúra tapasztottam a fülem, hátha hallok egy apró neszt vagy arra utaló jelet, hogy van fióka az odúban. De semmit sem hallottam.
Viszont a tojó nem vágta ki magát az odúból, ezért gondoltam, talán mégis van fióka ott. A hím rendületlenül hordta a gyümölcsöt, lisztkukacot, napos egereket és gyászbogárlárvát a tojónak.

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL
34. RÉSZ

A trombitás szarvascsőrű madár (Bycanistes bucinator) első hazai tenyésztése

A trombitás szarvcsőrű madár a madarak (Aves) osztályának, a szarvascsőrű madár-alakúak (Bucerotiformes) rendjébe, a szarvascsőrű madár-félék (Bucerotidae) családjába tartozó faj.

Előfordulása: Angola, Botswana, Kongó, Kenya, Malawi, Mozambik, Namibia, Dél-Afrika, Tanzánia, Zambia és Zimbabwe területén honos, sűrű erdők lakója.

Testhossza 65-70cm. Mell alatti része és háta töve hófehér. Farok tolla alsó része és szárny tollainak vége fehér. Nagy szarva követi a csőr ívét, szemét csupasz szemgyűrű veszi körül, ami nászidőben bevörösödik. Kisebb csapatokban a fákon keresi rovarokból és gyümölcsökből álló táplálékát.
Költési időben a pár megfelelő nagyságú odút keres, majd a tojó betelepszik, és a hím kívülről, a tojó belülről elkezdi betapasztani az odú nyílását sárral és ürülékkel kevert földel, egészen addig, amíg csak egy kis nyílás marad, ahol a hím a táplálékot be tudja adni.

TENYÉSZTŐI BESZÁMOLÓK A HAZÁNKBAN TENYÉSZTETT RITKA MADÁRFAJOK TENYÉSZEREDMÉNYEIRŐL
33. RÉSZ

A sávosfarkú galamb (Patagioenas fasciata /Columba fasciata) első hazai tenyésztése

A sávosfarkú galamb (*Patagioenas fasciata* - vagy korábban *Columba fasciata*) egy nagytestű amerikai galambféle. A legközelebbi rokona a már kipusztult vándorgalambnak, ezért a kutatók, akik szeretnék újra visszahozni a vándorgalambot, a fasciata génállományát vizsgálják és használják fel erre a célra.
A faj politipikus, 2 különböző földrajzi csoporttal:
1. Északi csoport: *Patagioenas fasciata*, elterjedési területük: Észak és Közép Amerika északi része, Nicaragua.
Ide tartozó alfajok: *fasciata, vioscae, letonai, parva*.
2. Déli csoport: *Patagioenas albilinea*, Costa Rica, Panama, Andok, Pantepui régiók.
Ide tartozó alfajok: *crissalis, roraimae, albilinea*.
Az északi fasciaták nagyon hasonlítanak egymásra, míg a déliek meglehetősen különböznek egymástól.

Előfordulása: Észak Nyugat Amerika, Közép Amerika, Észak és Délnyugat Amerika, Argentína. 3600 méteres magasságig, általában tölgy, fenyő-tölgy és tűlevelű erdők lakója.

A sávosfarkú galamb 33-40 cm hosszú, 225-515 g súlyú. Az északi és a déli alfajok megjelenése eltérő egymástól. Az északi alfajok jellemzője, hogy a tollazat túlnyomó részt szürke, fölfelé kissé sötétebb.
A fej és az alsó részek halvány rózsaszínűek, különösen a felnőtt hímeknél, a has majdnem fehér. A vállak fakó olaj szürkék, a külső vagy alsó szárny kékesszürke, fehér szélekkel. A hát alsó része, a far és a farkfedő tollak kékes szürkék. A farok alapja kékesszürke, fekete csíkkal. A farok tollak disztális fele halvány krémes szürke, innen ered a faj angol neve. A szem körüli gyűrű piros, az írisz halványsárga rózsaszínes vagy lilás külső gyűrűvel. A csőr és a lábak sárgák, a csőr hegye fekete, kivéve két alfajnál: *albilinea, roraimae*. A tojók színezete hasonló, fakóbbak a nyaki és mell részeken. A felnőtteknek zöld fémesen csillogó gallér található a nyak hátoldalán, míg a fiataloknak csak fehér gallér. A fiatal egyedeknek a tolla vége rozsdás, szemük sötét, tollazatuk fakó, lábuk fakó sárga.

Magokkal, makkokkal, bogyókkal és kisebb gyümölcsökkel táplálkozik.
A költési időn kívül csapatokba verődik, néha 50-nél is több egyed gyűlik össze.
Vonuló madár, Amerikában ősszel a déli államokba költözik, általában a makk termését követve, alacsonyabb területekre, a költési területeket elhagyva. Gyakran felkeresi a madáretetőket is. Gyakran gyűlnek össze források közelében is, ahol előszeretettel fogyasztják az ásványvizet.

Hangja a galambokhoz képest csendes, bagoly huhogás szerű. Két szótagú, mely emelkedik, majd leesik (huu-ohh), köztük egyenlő szünetekkel. Bizonyos okokból, különböző harsány rikácsolás szerű hangot is hallat.

Fészkét ágakból, gallyakból építi. 1 fehér tojáson, 18-20 napig kotlanak, a fiókák 23-28 napos korukban hagyják el a fészket.

Régóta nézegettem külföldi tenyésztők által a világhálóra feltett fotókon ezt a kevésbé színes, de számomra nagyon mutatós galambot. Mint ahogy a *Columba/Patagioenas* nemzetségre jellemző, nem oly bonyolult a tartásuk, ezért is gondoltam, hogy beszerzek belőlük pár egyedet.
2016 májusában sikerült az országba elsőként behozatnom Spanyolországból a *Patagioenas fasciata albilinea* alfajból egy párat, majd ebben az évben Németországból még egy párat.

Fiatal madarak voltak, ebben az évben még nem számítottam arra, hogy esetleg szaporodni fognak. Semmi érdeklődést nem mutattak egymás iránt, bár már átvedlett, teljesen kifejlett madarak voltak.

Külső, bokrokkal, fákkal teli röpdében tartottam őket, ahol nem tűntek oly szelídnek. Általában kívülről figyeltem a viselkedésüket. Ősszel, mikor a nagyobb testű galambokkal egy röpdébe kerültek a telelőben, szinte napról napra szelídebbé váltak. Érdekes volt látni, hogy ez a 4 madár nem igazán vegyült más galambokkal. Egyszerre szálltak le enni, inni és egy helyen is aludtak, szorosan egymás mellett.

Takarmányuk kukoricából, napraforgóból, szeklicéből, kenderből, kölesből, muharból, cirokból, búzából, rizsből áll.
Tavasszal, mikor kikerültek vissza a nyári röpdékbe, elég hamar elkezdtek harmonizálni a párok, és már március közepén meg is volt az első tojás a Spanyolországból érkezett párnál. Ebben az időszakban már nem voltak túlzottan vadak, sőt amikor ellenőriztem a fészket, egy morgással és egy hatalmas szárnycsapással tiltakoztak. A pár felváltva kotlott. Mintegy 19 nap után ki is kelt a fióka.

Nagyon védelmező galambok, ilyenkor kissé agresszívabbá válnak. Biztonságosan nevelik a fiókát és még a kirepülés után is sokáig megtűrik a közelségét akkor is, ha már a tojó újabb tojáson ül. Ez nem túl sok galambra jellemző! Fióka nevelés közben, reszelt főt tojást, sárgarépát, apróra vágott gyümölcsöket is etetek velük. Legtöbb esetben egy mélyebb kosárban költenek nálam, de volt példa, hogy egy régről a röpdében marad mandarinréce odút is elfoglaltak. Ahogy megfigyeltem, leginkább nem a földről szerzik a fészekanyagot, hanem a bokrok elszáradt ágait tördelik és viszik a fészekhez. A költés nálunk nem szezonális. Volt, hogy egész télen (is) költöttek téli helyükön, ami száraz és huzatmentes.
A fiókákat kb 1,5-2 hetesen gyűrűzöm, 8 mm-es gyűrűvel.

Viszonylag szívós madárnak mondhatjuk, nem fogékony a betegségekre. Fiókanevelésnél és ősszel prevenciós célból vitamint itatok velük, az ivóvízbe Jolovitot vagy Chiktonicot keverek.

Szabó Roland